

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

TENA MERČEP

**MIŠLJENJA ODGOJITELJA I RODITELJA
O PARTNERSKIM ODNOSIMA U DJEČJEM VRTIĆU**

ZAVRŠNI RAD

Osijek, 2016.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Preddiplomski sveučilišni studij Ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja

MIŠLJENJA ODGOJITELJA I RODITELJA

O PARTNERSKIM ODNOSIMA U DJEČJEM VRTIĆU

ZAVRŠNI RAD

Predmet: Obiteljski odgoj i partnerstvo s roditeljima

Mentorica: izv.prof.dr.sc. Vesnica Mlinarević

Sumentorica: dr. sc. Maja Brust Nemet, viša asistentica

Studentica: Tena Merčep

Matični broj: 2699

Osijek, rujan, 2016.

SAŽETAK

Partnerstvo je zajednički odnos dvoje ili više ljudi. Odnos se temelji na dijeljenju zajedničkih ciljeva, međusobnoj komunikaciji i ravnopravnoj suradnji. U dječjem vrtiću odgojitelji i roditelji surađuju u obliku roditeljskog sastanka, individualnog razgovora, izleta, radionica, „kutića za roditelje” i sl. Provedeno je istraživanje kojemu je cilj bio ispitati i utvrditi mišljenja odgojitelja i roditelja o njihovom partnerskom odnosu u dječjem vrtiću. Istraživanje je provedeno sa 17 odgojitelja i 17 roditelja na području Belišća, Petrijeva i Bizovca. Rezultati istraživanja pokazuju i potvrđuju pretpostavke da roditelji i odgojitelji imaju isto mišljenje o obliku suradnje koje primjenjuju u dječjem vrtiću te pozitivna mišljenja o međusobnom partnerskom odnosu.

Ključne riječi: partnerstvo, odgojitelji, roditelji, mišljenje, dijete

SUMMARY

A partnership is a shared relationship between two or more people. This relationship is based on sharing common goals, mutual communication, and equal collaboration. In a day care center, teachers and parents work together at parent-teacher conferences, during private conversations, day trips, workshops, “parent corners” etc. A study has been carried out with the goal of examining and determining the opinions of teachers and parents on their partnership in a day care center. The study was carried out with 17 teachers and 17 parents in Belišće, Petrijevi, and Bizovac. The results show and confirm the assumption that parents and teachers have the same opinions on the form of cooperation exercised in the day care center and positive opinions of their shared partnership.

Key words: partnership, teachers, parents, opinion, child

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. OBITELJ I RODITELJI.....	2
3. DJEČJI VRTIĆ I ODGOJITELJI	4
3.1. Odgoj.....	5
4. SURADNJA I PARTNERSTVO	7
4.1. Partnerstvo roditelja i odgojitelja.....	11
4.2. Vrste partnerstva i suradnje	12
4.2.1. „Kutić za roditelje“	13
4.2.2. Roditeljski sastanci	13
5. STAVOVI ODGOJITELJA I RODITELJA	15
6. ČIMBENICI DOBROG PARTNERSTVA	16
7. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	18
7.1. Ciljevi istraživanja	18
7.2. Hipoteze istraživanja.....	18
7.3. Zadatci istraživanja	18
7.4. Uzorak.....	18
7.5. Mjerni instrumenti	19
7.6. Postupak.....	19
8. REZULTATI.....	20
8.1. Mišljenje odgojitelja o partnerskim odnosima.....	20
8.2. Mišljenje roditelja o partnerskim odnosima	25
9. RASPRAVA.....	32
10. ZAKLJUČAK	35
11. LITERATURA.....	37
12. PRILOZI.....	39
12.1. Anketa za odgojitelje	39
12.2. Anketa za roditelje	43

1. UVOD

Tema završnog rada je *Mišljenje odgojitelja i roditelja o partnerskim odnosima u dječjem vrtiću*. Tema je aktualna, ima dosta rasprava u teoriji te je također prisutna pedagoška pojava u praksi odgojno-obrazovnih institucijama. U radu se detaljnije saznaje koja su to mišljenja odgojitelja i roditelja o njihovoj međusobnoj suradnji u praksi.

Cilj istraživanja je ispitati i saznati stavove odgojitelja i roditelja o njihovom partnerskom odnosu te istražiti koji se oblici suradnje provode u dječjim vrtićima. Hipoteze koje su ispitane u istraživanju su koliko su mišljenja roditelja i odgojitelja o njihovim partnerskim odnosima pozitivna. Očekuju se pozitivna mišljenja odgojitelja i roditelja o međusobnim partnerskim odnosima. Detaljnije o tome koliko se obrazlaže o uspješnosti ili neuspješno roditelji i odgojitelji surađuju u dječjem vrtiću. Očekuje se da se mišljenja roditelja i odgojitelja podudaraju u oblicima međusobne suradnje.

Rad daje teorijski okvir o značenju obitelji, roditeljstva, odgojitelja, dječjeg vrtića i odgoja, pojam suradnja i partnerstvo, vrste partnerstva i suradnje, općeniti stavovi odgojitelja i roditelja i koje su to komponente dobrog partnerstva između roditelja i odgojitelja. U metodološkom dijelu rada naznačen je cilj, opis tijeka istraživanja koje je provedeno na 34 odgojitelja i roditelja na tri različita područja te interpretacija rezultata istraživanja.

2. OBITELJ I RODITELJI

Obitelj je društvena zajednica u kojoj dijete odrasta od svog rođenja. Roditelji su najbitniji u ulozi djetetovog odgoja i obrazovanja. Ne postoje jedinstvene definicije oba pojma. Stručnjaci ih objašnjavaju sa različitih stajališta.

Prema Petrović-Sočo (1995) obitelj je prva primarna društvena zajednica s kojom se dijete susreće. Ujedno je i središte djetetova života i jedan od njegovih prvih životnih učitelja. Uloga obitelji je da djetetu pruži osnovnu egzistenciju, da ga odgaja i obrazuje. U njoj se dijete treba osjećati zaštićeno i prihvaćeno. Dužnost obitelji je pružiti djetetu slobodan i siguran tjelesni, spoznajni i socioemocionalni razvoj.

„Obiteljski odgoj je prvi odgoj u životu djeteta. On je temelj svakog drugog odgojnog utjecaja. U tome svaka obitelj ima neprocjenjivu ulogu, obvezu i odgovornost“ (Stevanović, 2000: 373).

Prema Murdock (2000) pojam obitelj definira se kao društvena skupina koju karakterizira zajedničko prebivalište, ekonomska suradnja i biološko razmnožavanje. Obitelj se smatraju odrasle osobe oba spola i jedno ili više djece (vlastite ili usvojene). Murdock tvrdi da svaka obitelj ima četiri glavne funkcije koje obavlja u društvu: seksualna, reproduktivna, ekonomska i odgojna.

Ljubetić (2014) pojam roditeljstva određuje kao važnu i zahtjevnu životnu ulogu. Roditelji trebaju biti kreativni i vješti svoje znanje i vještine prenijeti svojoj djeci.

Klarin tvrdi da je upravo roditeljstvo jedan od najizazovnijih i najkompleksnijih zadataka odraslog čovjeka.

Dobrim roditeljem smatra se roditeljem koji je kompetentan u poslu odgajanja i njegovanja svog djeteta.

Prema (Maleš, 2012) kompetentan roditelj je roditelj koji je osposobljen i posjeduje znanje o odgoju i obrazovanju. To ujedno znači i poznavati razvojne potrebe svog djeteta, pružiti mu kvalitetan odgoj. Kompetentni roditelji sposobni su za individualni rast, razvoj i razvoj partnerstva sa širom društvenom zajednicom i drugim suradnicima.

Svaki roditelj prema Macboy i Martin (1997) postjeđuje dvije važne dimenzije koje su neophodne u roditeljstvu: roditeljsku toplinu i roditeljski nadzor. Roditeljska toplina se proteže od podrške, ljubavi i ohrabrirvanje roditelja prema djetetu do negativnosti, omalovažavanja i odbacivanja djeteta. Roditeljski nadzor proteže se od nadzora, discipline i upravljanja

djetetovim emocijama i postupcima do ignoriranja, zanemarivanja i neuključenost u sve aspekte djetetovog života.

Kombinacija ovih dviju roditeljskih dimenzija dovodi do četiri opća stila roditeljstva koji svaki na svoj način utječu na kvalitetu djetetova odgoja i odrastanja.

Autoritativni roditelji su visoko na dimenziji topline i nadzora. Skrbe za djecu i osjetljivi su prema svojoj djeci, no postavljaju jasne granice i pravila. Njihovi su zahtjevi primjereni djetetovoj dobi i sposobnostima ili su ponekad malo i iznad onoga što dijete može.

Autoritarni roditelji su nisko na dimenziji topline, a visoko na dimenziji nadzora. Oni su strogi i zahtjevni, disciplinu ostvaruju prijetnjama i kaznama. Glavna karakteristika ovog stila jest djetetova poslušnost i postavljanje autoriteta.

Popustljivi roditelji su visoko na dimenziji topline, a nisko na dimenziji nadzora. Puni su ljubavi i emocionalno su osjetljivi na dijete, ali im postavljaju malo ograničenja i nadzora.

Ravnodušni roditelji nisko su i na dimenziji topline i na dimenziji nadzora. Postavljaju malo ograničenja i nadzora svojoj djeci, no pružaju im isto tako malo pažnje i emocionalne podrške (Milanović, 1997).

Roditelji bi trebali težiti primjenjivanju autoritativnog stila koji se pokazao kao najbolji odgojni stil, a izbjegavati inidiferentni stil. U stvarnosti ne postoji savršeno roditeljstvo, no ono se može poboljšati uz savjete, zajednički rad i podršku rada s školskim i predškolskim ustanovama i stručnjacima.

3. DJEČJI VRTIĆ I ODGOJITELJI

Dječji vrtić je uz obitelj, jedna od prvih socijalnih s kojom se dijete susreće. Dijete pohađa vrtić tijekom svog ranog djetinjstva te tamo boravi veći dio vremena.

Prema Petrović-Sočo (1995) dječji vrtić je ustanova koja bi trebala poticati, ohrabrivati, pomagati, a po potrebi upućivati roditelje u odgoju svoje djece.

Stevanović (2003) u literaturi vrtić navodi kao „dječja kuća“ koja asocira na dom koji bi trebao zadovoljiti sve osnovne potrebe svakog djeteta. Osnovne potrebe djece su ljubav, moć, zabava i sloboda.

Odgojitelji su jedni od mnogih djelatnika i stručnjaka u dječjem vrtiću. Njihov primarni zadatak i posao je brinuti o djetetu i uz pomoć roditelja ga odgajati i obrazovati što može biti vrlo zahtjevna i odgovorna uloga.

Prema Stevanović (2003) odgojitelji su vrijedne i kreativne osobe kojima je profesionalni posao i zadatak odgajati djecu od rođenja pa do njihovog polaska u osnovnu školu. Odgojitelja također definira kao osobu koja osigurava raznolike aktivnosti i materijale. Njihov glavni zadatak je omogućiti i poticati djetetovo stvaralaštvo, spontano izražavanje, organizirati sobu dnevnog boravka, komunicirati s djecom, uvažavati njihove želje i potrebe. Odgojiteljeva uloga nije samo odgoj već biti organizator, koordinator, motivator, dijagnostičar, interpretator, istraživač, moderator, partner i sl.

Ljubetić (2014) također smatra da se od suvremenog odgojitelja/učitelja očekuje spremnost i spretnost u prepoznavanju i primjerenom odgovaranju na sasvim specifične potrebe svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (odgojitelji, učitelji, djeca/učenici, roditelji, suradnici itd.).

Interakcija odgojitelja s djecom model je koji utječe na razvoj socijalne kompetencije. „Odgojitelj upoznaje djetetove sposobnosti, njegove potrebe i interese svakodnevnim promatranjem djece u svojoj skupini te razgovorom s roditeljima, stvara ciljeve učenja za svako dijete na osnovi tog znanja“ (Mlinarević, Tomas, 2010: 149).

Odgojitelji se individualno razlikuju po svojim stavovima, osobnosti, ponašanju te kao i roditelji imaju različite pristupe u odgoju i obrazovanju djeteta.

Slunjski (2003) tako navodi podjelu devet tipova stilova odgoja i poučavanja odgojitelja s obzirom na njihov karakter i individualni pristup djeci: perfekcionista, pomagač,

ambiciozan, kreativac, intelektualac, principijelan, hedonist, strogi šef, miroljubiv.

Odgojitelj perfekcionista je uvijek u pravu, savjestan je i nepogrješiv. Vrlo je uredan i kritičan. Komunikacija s djetetom usmjerena na otklanjanje pogreška i ispravljanje djeteta.

Odgojitelj pomagač je blizak i emocionalno dostupan djetetu. Komunikacija s djetetom usmjerena je na zadovoljavanje djetetovih potreba, pomaganje i zaštitu djeteta.

Odgojitelj koji je ambiciozan mora biti uspješan, uporan je i voli se natjecati. Komunikacija s djetetom usmjerena na ostvarivanje rezultata i postignuće djeteta.

Odgojitelj kreativac je originalan i maštovit. Komunikacija s djetetom usmjerena na podržavanje posebni i kreativnost djeteta.

Odgojitelj intelektualac je racionalan i dobro informiran. Komunikacija s djetetom usmjeren na poticanje intelektualnog razvoja djeteta i poučavanje djeteta.

Odgojitelj principijelan je savjestan i dosljedan. Komunikacija s djetetom usmjerena na poštivanju normi i pravila.

Odgojitelj hedonist se voli zabavljati i izbjegava neugodu. Komunikacija s djetetom usmjerena je na zabavu i užitke djeteta.

Odgojitelj strogi šef je discipliniran i dominantan. Komunikacija s djetetom usmjerena na pozicijski autoritet i dominaciju nad djetetom.

Odgojitelj koji je miroljubiv je stabilan i uravnotežen. Komunikacija s djetetom usmjerena na poticanje miroljubivosti djeteta.

Svaki odgojitelj je drugačiji po svom pristupu i ophođenju prema djetetu što ga čini posebnim i kreativnim. Međutim, odgojitelji bi trebali međusobno proširivati svoja znanja i rad primjenjujući i odgojne metode drugih odgojitelja, ali i roditelja kako bi što kvalitetnije obrazovali i odgajali djecu u svojim odgojnim skupinama.

3.1. Odgoj

Odgoj se smatra bitnim procesom i značajkom čovjekovog života. Posebno se naglašava njegova važnost u ranom djetinjstvu kod djeteta.

Stevanović (2003) odgoj definira kao kontinuirani proces izgrađivanja svih životnih područja: u tjelesnom, radnom, estetskom, moralnom, intelektualnom i stvaralačkom smislu. Stječu se znanja, navike, sposobnosti, vještine i karakter. Odgoj zahtijeva uključenost obitelji i šire društvene zajednice.

S obzirom na uključenost, dijeli se na institucionalan (predškolske ustanove) i

izvaninstitucionalan (roditeljski dom, sredstva masovne komunikacije, kina, kazališta, muzeji i dr.).

Prema Stevanoviću (2000) odgoj uključuje tri skupine zadataka:

1. Sadržaj primjeren predškolskoj dobi djeteta
2. Formalno obrazovanje
3. Razvoj stvaralačkog, nekonformističkog i kritičkog mišljenja

Odgojna sredstva koja se najviše primjenjuju u oblikovanju ponašanja i obrazovanja su vježbanje, navikavanje, primjer, podržavanje, nadzor, zapovijed, zabrana, podučavanje, pohvale, nagrade i kazne (Stevanović, 2000).

Metode i sredstva koja su posebno poželjna u odgoju su pohvale, nagrade, podržavanje i davanje dobrog primjera ponašanja djetetu te se smatraju pozitivnim. Nadzor, zapovijed, zabrana i kazne često se primjenjuju kod ispravljanja lošeg ponašanja djeteta te se smatraju negativnim. I odgojitelji i roditelj sva navedena sredstva trebaju primjenjivati u odgoju uravnoteženo.

4. SURADNJA I PARTNERSTVO

Suradnja i partnerstvo dva su sinonima koja se spominju često u radu odgojno-obrazovnih institucija. U literaturi stručnjaci iz definiraju sa različitih stajališta.

Pojam partnerstvo označava se kao sudionik, suučesnik, suigrač, sudrug, suvlasnik, kompanjon, suradnik i sl.

Prema Ljubetić (2014) partnerstvo se definira kao najviša razina suradničkog odnosa pojedinaca iz obiteljske zajednice (najčešće roditelji/ili staratelji) i vrtića/škole (najčešće odgojitelji/učitelji i stručni suradnici) usmjereni na postizanje zajedničkog cilja (dobrobiti djeteta).

„Pojam partnerstva naglašava zajedničku odgovornost obaju čimbenika za odgoj djeteta. Partnerstvo u odgoju upućuje na otvorenu dvosmjernu komunikaciju odraslih na dobrobit djeteta“ (Petrović-Sočo, 1995: 614).

Prema Milanović (1997) partnerstvo između odgojitelja i roditelja traži međusobno povjerenje, izuzetnu otvorenost i toleranciju, a prije svega objektivnost i sposobnost za razmjenu informacija u dvosmjernoj komunikaciji.

Termin suradnja se pojavljuje kao istoznačnica pojmu partnerstva, ali nemaju isto značenje. Suradnja je niži oblik suradničkog odnosa na profesionalnoj razini između dvoje ili više ljudi (Ljubetić, 2014).

Prema Juul (1995) suradnja se može definirati kao prilagođavanje, oponašanje i pravljenje kompromisa.

Autorica Pašalić Kreso čini jasnu distinkciju između pojmova partnerstvo i suradnja naglašavajući kako „suradnju razvija i njeguje uglavnom površne i formalne odnosa koji ma koliko da su učestali ne mogu donijeti kvalitativne promjene“ ako se međusobna komunikacija obitelji i odgojno-obrazovne ustanove ne postavi na bitno drukčije osnove i ne promijeni se.

Ljubetić (2014) u Tablici 1. detaljnije opisuje i navodi razlike suradnje i partnerstva obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova.

Tablica 1. Razlike između suradnje i partnerstva obitelji i odgojno-obrazovne ustanove (Ljubetić, 2014: 6-7)

Čimbenici	Suradnja obitelji i odgojno-obrazovne ustanove	Partnerstvo obitelji i odgojno-obrazovne ustanove
Roditelji	Percipiraju se kao "druga strana" u odgoju djece	Percipiraju se kao prvi "učitelji" svoje djece
	Povremeno se uključuju u aktivnosti ustanove	Uključeni u sve aktivnosti ustanove
	Nedostatno informirani o svojim pravima/obvezama u svezi partnerstva s ustanovom	Dobro informirani o svojim pravima/obvezama u svezi partnerstva s ustanovom
	Dolaze u ustanovu po pozivu i/ili u točno određeno vrijeme (npr. dovođenje i odvođenje djece iz dječjeg vrtića)	Dobrodošli su u ustanovu bez ograničavanja vremena boravka u njoj
	Nedostatno osposobljeni tijekom formalnog obrazovanja za izgradnju partnerskih odnosa s obiteljima	Osviješteni i informirani o važnosti te kvalitetno osposobljeni za izgradnju partnerskih odnosa s obiteljima
Odgojno-obrazovno osoblje(odgojitelji/učitelji/stručni suradnici)	Pomanjkanje interesa za unaprjeđivanje kompetencija	Pojačani interes za unaprjeđivanje kompetencija

	u području partnerstva	u području partnerstva
Ciljevi / zadaće / interesi	Pojedinačni, jednosmjerni, interesi "dviju strana"	Opći, posebni, dvosmjerni, u fokusu djeteta i njegova dobrobit
Senzibilitet odgojno- -obrazovnog osoblja	Nedostatno senzibilizirani za potrebe obitelji	Izrazito senzibilizirani za potrebe obitelji
Odnosi	Hijerarhijski pozicionirani – roditelji imaju niži rang u odnosu na odgojno- obrazov- no osoblje u ustanovi	Ravnopravni – roditelji partneri odgojno- obrazov- nom osoblju u ustanovi
Komunikacija	Rijetka, nedostatno otvorena, površna i gotovo u pravilu javlja se s pojavom teškoća u djetetovu učenju i/ili ponašanju	Kontinuirana, otvorena, iskrena, podržavajuća, ravnopravna
Inicijativa	U pravilu, inicijativu ima ustanova	Inicijativa je obostrana i nadopunjujuća
Motivacija	Niska razina intrinzične motiviranosti za izgradnju partnerstva; suradnja najčešće "prigodničarska" (teškoće s djecom,	Visoka razina intrinzične motiviranosti za izgradnju i unaprjeđivanje partnerskih

	financijska pomoć, obveze prema ustanovi)	odnosa na svim poljima odgojno-obrazovnog rada
Aktivnosti obitelji i ustanove	Najčešće usmjerene na informiranje o djetetovim postignućima; instruiranje roditelja za pružanje pomoći djetetu oko domaćih zadaća	Aktivno sudjelovanje u izgradnji kurikulumu ustanove (planiranje, zajednički rad, evaluacija)
Obitelj-ustanova-lokalna zajednica	Percipiraju se kao odvojeni sustavi koji autonomno funkcioniraju i samo povremeno i po potrebi surađuju	Percipiraju se kao međusobno povezani sustavi u stalnoj interakciji i međudjelovanju

Suradnja i partnerstvo se u današnje vrijeme spominje kao nešto što se podrazumijeva u odnosu roditelja i predškolske ustanove. U prijašnje vrijeme roditeljski i odgojiteljski odgoj smatrao se odvojenim jedno od drugog.

"Vladalo je mišljenje da su obitelj i odgojno-obrazovna ustanova dva odvojena svijeta sa strogo podijeljenim ulogama i odgovornostima(...) u državnim ustanovama odgojitelji nisu smatrali potrebnim konzultirati se s roditeljima, a roditelji niti su se miješali u posao odgojitelja niti su s njima razgovarali o svojim odgojnim postupcima u obitelji" (Miljak 1995 prema Maleš, 1994: 10).

U sadašnjem vremenu termini suradnja i partnerstvo se naglašavaju kao jedni od čimbenika koji su ključni u uspješnom odgoju i zajedničkom radu roditelja i odgojitelja.

4.1. Partnerstvo roditelja i odgojitelja

Partnerstvo između roditelja i odgojitelja je jedan od najčešćih i najvažnijih odnosa u odgojno-obrazovnom radu vrtića. Spominje se često kao važan oblik suradnje za dobrobit djeteta.

Prema Stevanović (2000) odgoj djeteta roditelji i odgojitelji u praksi sve više provode u paru. Udruživanjem odgojitelji i roditelji stvaraju veće razumijevanje i međusobno utječu jedno na drugo pri odgoju i obrazovanju djeteta.

Koliko će partnerstvo biti uspješno između roditelja i odgojitelja ovisi o uspješnosti komuniciranja, načinu suradnje, o edukaciji i znanju odgojitelja, o odgojiteljovoj praktičnosti, ali i načinu komuniciranja i surađivanja s roditeljima (Miljak, 1995).

Roditelji postaju važan dio odgojnog procesa i rada dječjeg vrtića. Svojom većom angažiranosti i sudjelovanjem u aktivnostima i događanjima vrtića postaju ravnopravni partneri.

Prema Slunjski (2008) roditelji su partneri odgoja i obrazovanja te ravnopravni sudionici koji pridonose u ostvarivanju kvalitete cjelokupnog vrtićkog kurikula i ozračja. U vrtiću partnerstvo odgojitelja i roditelja pomaže pri stvaranju cjelovitih zajedničkih razumijevanja i znanja o djeci.

Odgojitelji imaju važnu ulogu u poticanju razvijanja partnerstva. Zajedno s roditeljima trebaju raditi na produbljivanju suradnje i partnerskog odnosa.

Prema Petrović-Sočo (1995) odgojitelj bi kao stručni djelatnik trebao poticati i motivirati suradnju između vrtića i roditelja. Roditelje je potrebno educirati i potaknuti da zajedno s odgojiteljem razvijaju partnerstvo radi dobrobiti djeteta.

„Kod ostvarivanja partnerstva roditelja i vrtića važno je da odgajatelj polazi od načela individualnog pristupa uz pravovremeno prepoznavanje potreba roditelja i djeteta za zajedničkim akcijama, te iznalaženje kreativnih načina za zadovoljenje te njihove potrebe. Svakako treba napomenuti da se tu uvijek radi o dugotrajnom procesu koji zahtijeva veliki angažman i dobru volju i roditelja i odgajatelja.“ (Kanjić, Boneta, 2012: 10).

Neka od osnovnih obilježja partnerstva prema Ljubetić (2009) su: ravnopravna uključenost roditelja u odgojni rad predškolske ustanove, aktivno zajedničko donošenje

odluka i njihovoj primjeni te dijeljenje jednake odgovornosti za rast i razvoj djeteta. Partnerstvo se temelji na dijeljenju jednake stručnosti odgojitelja, ali i roditelja te reciprocitetnom odnosu.

„Partnerstvo roditelja i odgojitelja važan je čimbenik socijalnog razvoja djeteta u institucijskom kontekstu. Važno je da odgojitelji i roditelji u međusobnu suradnju ulažu mnogo povjerenja, otvorenosti, tolerancije, objektivnosti i spremnosti za uvažavanje osobnih i profesionalnih kompetencija, uzajamno poštovanje, dijeljenje osjećaja i vještina, usklađivanje odgojnih utjecaja i zajedničko rješavanje problema u razvoju i odgoju djeteta“ (Mlinarević, Tomas, 2010: 149).

Partnerski odnosi između roditelja i odgojitelja smatraju se vrlo važnim za daljnji optimalan dječji razvoj i njegovo daljnje učenje te napredovanje. Partnerstvo koje je kvalitetno kasnije se pozitivno povezuje s boljim akademskim i drugim postignućima djeteta u životu (Ljubetić, 2014).

Partnerski odnos je bitan ne samo za bolji odgoj i obrazovanje djeteta, već i za razvoj odgojitelja i roditelja. Zajedno učeći jedno od drugog usavršavaju sebe da budu bolji i stvaraju pozitivnu atmosferu u predškolskim ustanovama.

4.2. Vrste partnerstva i suradnje

Građenje partnerstva odgojitelja s roditeljima temeljeno je na „hijerarhijskim postavkama“ u kojem se stručnjaci, profesionalni biti dominantni i roditeljima će nuditi gotova rješenja i preporuke, a koje proizlaze iz uvjerenja da su roditeljima potrebne vještine kako bi kompenzirali svoje nedostatke i neuspješne stilove života. To se naziva „model kompenzacijskih programa. Easen i suradnici predlažu „participacijski pristup“ gdje je ustanovljen „podijeljen odnos u kojem se razmjenjuju informacije“. Takav odnos nazivaju „razvojnim partnerstvom“ (Ljubetić, 2009).

Metode razvojnog partnerstva prema Ljubetić (2014) uključuju: sastanke s roditeljima čija djeca kreću u jaslice(boravka roditelja u vrtiću tijekom perioda prilagodbe djeteta, razgovori, intervju), sastanci svih roditelja ili manje grupe koji su zainteresirani za raspravu određenih stručnih tema vezanih za odgoj i obrazovanje. Uključuje informativne razgovore o profilu djece, plana i programa pedagoškog rada odgojitelja i mogućim poteškoćama u ponašanju djeteta. Takvo partnerstvo podrazumijeva i otvorene sastanke s drugim stručnim suradnicima i stručnjacima, različite vrste radionica(kreativnih, edukativnih i sl.), svečanosti,

dnevne i više dnevne izlete, posjete i dr.

Prema Stevanoviću (2003) oblici suradnje između odgojitelja i roditelja proširuje se i na: „kutić za roditelje“, posjete radnih poslova roditelja ili drugih službenih ustanova.

Prema Stevanoviću (2000) Potočnjak opisuje oblike rada odgojitelja s roditeljima kako bi još više poboljšali suradnju i izgradili partnerski odnos. Navodi oblike rada s roditeljima kao što su individualni rad, predavanja na roditeljskim sastancima, škola za roditelje, savjetovalište, korištenje masmedija i škole za život.

Ustanovljeno je da postoje različite vrste oblika suradnje i partnerstva u radu odgojnih-obrazovnih ustanova. Neki oblici suradnje su više prisutni i korišteni od drugih. Roditeljski sastanci i „kutić za roditelje“ su jedan od češćih oblika komunikacije između odgojitelja i roditelja.

4.2.1. „Kutić za roditelje“

Jedan od čestih oblika suradnje i komunikacije odgojitelja i roditelja je „Kutić za roditelje“. „Kutić za roditelje“ popularan je naziv za mjesto na kojemu u pisanom obliku odgojitelji i roditelji međusobno komuniciraju. Najčešće je to pismo s obavijestima i dodatnim informacijama za roditelje.

Strukturiranje sadržaja obavijesti bira se na temelju odgojiteljevih opažanja o ponašanju djeteta, događanjima u skupini i vrtiću. Odgojitelji također obavještavaju roditelje o dnevnim i tjednim aktivnostima koje provode sa djecom. Prema Milanović (1997) kutić omogućuje roditeljima da se osjećaju važno, da budu obaviješteni i da se osjećaju ravnopravnim partnerima.

Ovaj oblik je dobar i za roditelje i odgojitelje. Roditeljima omogućuje uvid u djetetov rad i boravak u skupini te bolje stvaranje predodžbe o načinu „života“ samih odgojitelja i dječjeg vrtića. Odgojiteljima omogućuje bolje informiranje roditelja u svoj rad s djecom i uključivanje u detaljniji djetetov rast i razvoj tijekom njihovog boravka u vrtiću.

4.2.2. Roditeljski sastanci

Roditeljski sastanci su najčešći oblik suradnje i komunikacije u predškolskim ustanovama. Roditeljski sastanci u dječjim vrtićima imaju različite ciljeve i oblike rada te prema tome se dijele na više vrsta.

Prema Milanoviću (1997) postoje roditeljski sastanci predavačkog tipa, oglednog tipa, roditeljski sastanci organizirani radi druženja djece i odraslih i komunikacijskog tipa.

Roditeljski sastanci predavačkog tipa organiziraju se prvenstveno radi informiranja roditelja o novim promjenama i obilježjima razvoja djece te educiranju o predškolskom odgoju. Predavač ne mora biti isključivo odgojitelj, često se pozivaju drugi stručni suradnici i stručnjaci.

Roditeljski sastanci oglednog tipa se sastoji od demonstriranja metoda i sadržaja načina rada u dječjem vrtiću te odgojitelji daju uvid u djetetovo ponašanje i rad u odgojnoj skupini.

Roditeljski sastanci koji se organiziraju u obliku druženja djece i odraslih su vrlo česti i uspješno organizirani. U praksi se pokazuje odgojna djelatnost odgojitelja prema djetetu, ali isto tako pomaže u oblikovanju bolje suradnje.

Komunikacijski roditeljski sastanci odnosi se na skupni rad roditelja i odgojitelja. Može biti organizirano u obliku razgovora, radionica ili nekog drugog osmišljenog druženja roditelja i odgojitelja.

Kod ovakog oblika suradnje bitno je da se odgojitelji kod organiziranja roditeljskog sastanka prilagode roditeljima. Roditelji se također ne trebaju ustručavati pitati odgojitelje za savjet i iznositi svoje mišljenje. Od navedenih oblika roditeljskih sastanaka, komunikacijski oblik često se prakticira te je vrlo uspješan kod produbljivanja suradnje i partnerstva roditelja i odgojitelja.

5. STAVOVI ODGOJITELJA I RODITELJA

Stav je trajno mišljenje koje utječe na odnos prema nekomu te se manifestira u čovjekovom ponašanju i osjećajima. Stav utječe na odnose i suradnju između roditelja i odgojitelja.

Prema Ljubetić (2014) stav se odnosi na percepciju, uvjerenje i vrijednosti čovjeka. Za postizanje smislene suradnje između odgojitelja i roditelja moraju poštivati potrebe za jednakošću zajedničkih vrijednosti, odnosno stavove.

Pozitivan stav roditelja prema odgojiteljima i obrnuto će utjecati na djetetov odnos prema vrtiću i njegovo ponašanje u različitim situacijama. Stavovi roditelja i odgojitelja se prenose na dijete te utječe na njegovo razmišljanje i kasnije stavove. Pozitivan stav motivirat će i roditelje i odgojitelje za sudjelovanje u zajedničkom radu, za komunikaciju i kontakt. (Stevanović, 2003).

Negativan stav često se pojavljuje između odgojitelja i roditelja. Negativni stavovi se formiraju iz mišljenja te tijekom nekog određenog vremena postaju stalni i trajni.

Prema Milanović (1997) do negativnog stava najčešće dođe kada se pojavi problem i nesuglasica u način njegovog rješavanja; temelji se na različitim pogledima i vjerovanjima odgojitelja o sebi i očekivanja roditelja o načinu suradnje s odgojiteljima. Iz stava se često procjenjuje i spremnost i angažiranost odgojitelja i roditelja za zajedničko djelovanje. Često iz negativnih stavova može doći do sukoba ili izbjegavanja komunikacije i suradnje.

Milanović (1997) negativne stavove dijeli u četiri skupine:

1. Odgojiteljev stav prema sebi i svojem profesionalnom položaju i ulozi
2. Odgojiteljevo mišljenje o tome kako ga roditelji vide i što od njega očekuju
3. Odgojiteljev opći stav prema roditeljima
4. Odgojiteljev stav prema sebi i roditelju u problemskoj situaciji

Negativne misli i stavovi sprječavaju odgojitelje, ali i roditelje da prepoznaju postojanje problema u komunikaciji i suradnji te pojačavaju iskrivljavanje stvarnosti. (Milanović, 1997).

Negativne misli i stavovi odgojitelja prema roditelju može nesvjesno pokazivati čak prema djetetu u svom ponašanju i postupcima. Odgojitelji i roditelji trebaju raditi na izgrađivanju boljeg partnerstva i izbjegavati formiranja negativnih stavova za dobrobit djeteta.

6. ČIMBENICI DOBROG PARTNERSTVA

Postoji mnogo čimbenika koji pomažu u postizanju bolje suradnje i dobrog partnerstva.

Prema Ljubetić (2014) neke od sastavnice za dobro dobro partnerstva su: samosvjesnost (realna percepcija svojih sposobnosti i emocija), samoupravljanje (upravljanje emocijama i stresom), socijalna svjesnost (razvijena empatije i poštovanje drugih), vještine odnosa (znati rješavati konflikte, komunicirati s drugima, te sudjelovati u kooperativnoj i brižnoj vezi) i odgovorno donošenje odluka.

Povjerenje se također smatra jedan od najbitnijih elemenata u izgradnji kvalitetnog i čvrstog partnerstva. Važno je posjedovati i međusobno poštovanje različitosti, kompetentnost u svojim profesionalnim ulogama, posjedovati obzirnost jedni prema drugima te biti dosljedan (Ljubetić, 2014). Drugi čimbenici koji potpomažu izgradnji kvalitetnog partnerstva su stavljanje djeteta u prvi plan, konstruktivnost, jasnoća te građenje kontinuiteta u odnosima.

Milanović (1997) u Tablici 2., navodi i definira čimbenike partnerstva koji su bitni za potporu i otvorenost u suradnji odgojitelja i roditelja.

Tablica 2. Čimbenici otvorenosti za potporu i suradnju (Milanović, 1997: 72)

DOPUSTITI <i>ukazivanje stava, mišljenja, osjećaja</i>	• U pojedinačnim odnosima(informiranje,savjetovanje, dogovaranje)• U kontaktu sa skupinom• Pisanim oblicima komunikacije (ankete, upitnici)• Drugim vidovima komunikacije(telefon)
PRIDATI VAŽNOST <i>iskazanu stavu, mišljenju, osjećaju, problemu, njegovoj promjenjivosti, sposobnostima za sučeljavanje s problemom i za njegovo rješenje</i>	• Usmeravanje pozornosti na ono što nam drugi poručuju• Davanje do znanja da smo čuli, vidjeli, pročitali,razumjeli• Traženjem pojašnjenja ili drugih pojedinosti u svezi sa situacijm ili

	osobom s kojom se govori • Davanjem informacija o tome kako smo doživjeli, percipirali ono što je sadržaj poruke i koje smo zaljučke izveli
DJELOVATI <i>s obzirom na druge, na problem, na situaciju, na sebe</i>	• Pružiti potporu, pomoći osobi ili skupini • Tražiti pomoć za sebe ili druge • Suradivati radi postizanja zajedničkog cilja • Stvarati uvjete u kojima je problem moguće riješiti ili ostvariti cilj

Jedan od bitnih procesa kod izgradnje partnerstva je i evaluacija drugih, ali i sebe.

Prema Ljubetić (2014) samoevaluacija je proces koji je koristan kod preispitivanja trenutnog stanja i njegovog poboljšanja. Odgojiteljima i roditeljima bi trebala služiti kao motivacijski postupak kako bi radili na sebi i svome odnosu.

„Kako bi došlo do promjene percepcije partnerstva, potrebno je istražiti i razumjeti cjelokupan vrtićki/školski kontekst u kojem se ono razvija, odnosno „istražiti vrtićko/školsko ozračje-vrijednosti, norme, očekivanja i vjerovanja o obitelji i njihovu uključivanju“ jer upravo ono stoji na putu ostvarivanja suradnje s roditeljima i razvoja uspješne uključenost roditelja“ (Ljubetić, 2014: 63).

Odgojitelji se trebaju stručno usavršavati kako bi mogli još bolje izgraditi i unaprijediti partnerske odnose s roditeljima. Roditelje je potrebno stalno informirati i što više ih uključiti u programe i zbivanja skupine i vrtića. Motiviranom predanošću i radom odgojitelja i roditelja na sebi i svojoj komunikaciji će postići uspješno partnerstvo.

7. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

7.1. Ciljevi istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati mišljenja odgojitelja i roditelja o njihovim međusobnim partnerskim odnosima te načinu i oblicima surađivanja u dječjem vrtiću.

7.2. Hipoteze istraživanja

Formulirane su dvije hipoteze istraživanja:

H1: Ne postoji statistički značajna razlika u prevladavanju pozitivnih mišljenja o partnerskim odnosima u odnosu na odgovore odgojitelja i roditelja.

H2: Ne postoji statistički značajna razlika u utvrđivanju oblika suradnje u odnosu na odgovore odgojitelja i roditelja.

7.3. Zadatci istraživanja

Iz prethodnih navedenih hipoteza, potrebno je ostvariti sljedeće zadatke:

1. Ispitati roditelje o njihovim mišljenjima o partnerskim odnosima s odgojiteljima
2. Ispitati odgojitelje o njihovim mišljenjima o partnerskim odnosima s roditeljima
3. Ispitati mišljenja roditelja i odgojitelja o međusobnoj suradnji i obliku suradnje. Zabilježiti rezultate.
4. Ispitati i uočiti prevladavajući broj pozitivnih/negativnih mišljenja roditelja i odgojitelja o partnerskim odnosima.

7.4. Uzorak

U istraživanju sudjelovalo je 34 ispitanika dječjeg vrtića „Maslačak“ Belišće, Petrijevac i Bizovac. Od ukupnog broja ispitanika u istraživanju sudjelovalo je 17 roditelja (50%) i 17 odgojitelja (50%). Dob ispitanika kod roditelja je u rasponu od 29 do 37 godina. Dob ispitanika kod odgojitelja je u rasponu od 24 do 58.

7.5. Mjerni instrumenti

U istraživanju korištene su ankete koje se sastoje od demografskih podataka (dob, spol, status, radni staž, mjesto stanovanja, bračni status, stručna sprema, broj djece), otvorenih i zatvorenih pitanja. Dvije ankete su osmišljene uz pomoć stručne literature za potrebu ovog istraživanja. Prva anketa je anketa za roditelje koja ispituje mišljenja o partnerskim odnosima između roditelja i odgojitelja u dječjem vrtiću koji njihova djeca pohađaju. Anketa se sastoji od tri pitanja otvorenog tipa („Objasnite što prema Vašem mišljenju označava termin suradnja, a što partnerstvo“?, „Koje oblike suradnje ste uočili u dječjem vrtiću“? i „Jeste li sami inicirali neki oblik suradnje“?) i 23 ponuđenih tvrdnji (točno, ne znam i netočno). Roditelji kod svake tvrdnje trebaju zaokružiti samo jedan odgovor, odnosno onaj koji se odnosi na njih. Druga anketa je anketa za odgojitelja koja ispituje mišljenja o partnerskim odnosima između njih i roditelja djece koja pohađaju dječji vrtić u kojem rade. Anketa se sastoji od dva pitanja otvorenog tipa („Objasnite što prema Vašem mišljenju označava termin suradnja, a što partnerstvo“? i „Koje oblike suradnje provodite s roditeljima i/ili drugim članovima obitelji“?) i 24 tvrdnji (točno, ne znam i netočno). Odgojitelji kod svake ponuđene tvrdnje trebaju zaokružiti samo jedan odgovor, onaj koji se odnosi na njih.

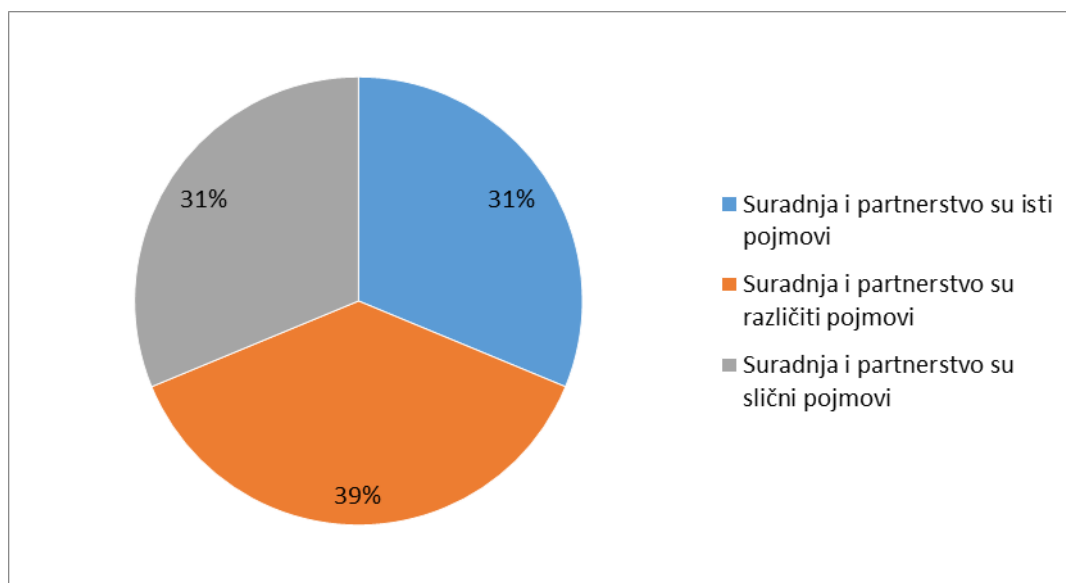
7.6. Postupak

Ispitivanje je provedeno u ustanovi Dječjih vrtića Belišće, Petrijevci i Bizovca tijekom pedagoške godine u ožujku. Rezultati su obrađeni deskriptivnom statističkom analizom.

8. REZULTATI

8.1. Mišljenje odgojitelja o partnerskim odnosima

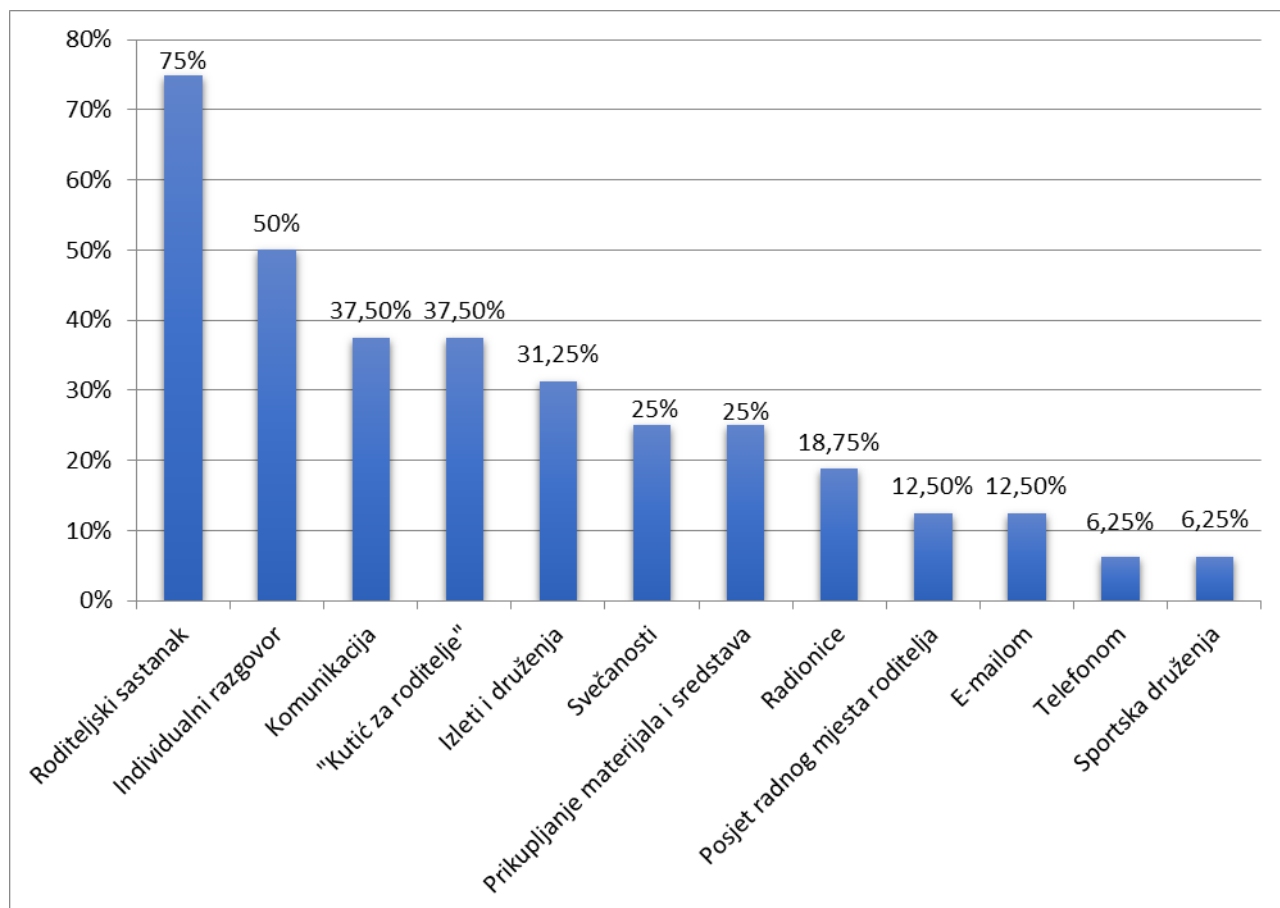
Prema mišljenju odgojitelja što znače termin *suradnja*, a što *partnerstvo* su imali podijeljene odgovore. Kao što se može vidjeti iz grafičkog prikaza 1., rezultati pokazuju da 37,5% odgojitelja termine suradnje i partnerstva označavaju kao dva pojma koja se razlikuju. Suradnju su definirali kao niži stupanj partnerstva u kojem roditelji i odgojitelji razmjenjuju informacije, obostrano komuniciraju i dogovore na formalnijoj razini. Partnerstvo su definirali kao viši oblik suradnje u kojem su roditelji i odgojitelj ravnopravni partneri te kao takvi zajednički planiraju ciljeve, aktivnosti te jednako sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu. Rezultati također pokazuju da 31,25% termin suradnja i partnerstvo označavaju kao dva pojma koja su slična te se nadopunjuju jedno na drugo. Partnerstvo i suradnju su definirali kao međusobno povjerenje, komunikaciju, toleranciju te sudjelovanje u aktivnostima zajedno sa djecom. Ostali odgojitelji 31,25% su naveli da su termin suradnja i partnerstvo isti pojmovi koji se ne razlikuju jedan od drugoga. Navode da su suradnja i partnerstvo komunikacija, odnos između dviju strana te da su bitni za dobrobit djeteta u skupini.

Grafički prikaz 1. Odgovori odgojitelja o značenju termina suradnje i partnerstva

Kao što se vidi iz grafičkog prikaza 2., na pitanje koje oblike suradnje provode s roditeljima i/ili drugim članovima obitelji 75% odgojitelja je navelo roditeljski sastanak kao najčešći oblik suradnje s roditeljima. Drugi najčešći oblik suradnje prema mišljenju 50% odgojitelja je individualni razgovor. 37,5% odgojitelja navodi komunikaciju u obliku savjeta,

mišljenja i podrške te centar za roditelje, tj. „kutić za roditelje“. Izlete i druženja kao oblik suradnje navodi 31,25% odgojitelja. 25% odgojitelja je navelo da provode različite svečanosti te zajedničko prikupljanje materijala i sredstva za odgojnu skupinu. Organizirane radionice su također naveli kao oblik suradnje koje provode 18,75% odgojitelja. Ostali oblici suradnje koje su još naveli su: e-mailom, posjetama radnih mjesta roditelja (12,5% odgojitelja) te sportska druženja i telefonom (6,25% odgojitelja).

Grafički prikaz 2. Odgovori odgojitelja o obliku suradnje s roditeljima u postotcima

Odgojiteljima su bile ponuđene 24 tvrdnje za zaokružiti. Svoje mišljenje su izjasnili odgovorima točno, netočno i ne znam. Kao što se vidi iz tablice 3., na tvrdnje *Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid u to kako se dijete ponaša dok je u vrtiću* i *Roditeljska suradnja u odgoju djeteta je važna* su svi odgojitelji označili da je točno. Za tvrdnju *Ne očekujem nikakvu pomoć od roditelja u radu s djecom* svi odgojitelji su označili netočno. Za tvrdnju *Imam dobre odnose samo s nekolicinom roditelja djece u skupini* 94,11% odgojitelja označilo je netočno, a 5,88% ne znam. Tvrdnju *Odgojitelji bi trebali pomoći roditeljima u odgoju djece*

(savjetima, predavanjima, predlaganjem stručne literature i sl.) 94,11% odgojitelja smatra točnim, a 5,88% ne zna. Tvrdnju *Sa svim roditeljima u svojoj skupini imam dobar odnos* 88,23% označilo je točno, a 11,76% ne znam i netočno. Tvrdnju *S roditeljima djece u skupini gradim prijateljske odnose, ali nisam s njima prijatelj* 82,35% smatra točnim, 11,76% ne zna i 5,88% netočnim. Tvrdnju *Nemam nikakav uvid u to što se događa u djetetovoj obitelji* 17,64% odgojitelja označilo je točnim, 11,76% ne znam, a 70,58% netočnim. Tvrdnju *Željela bih imati bolje odnose s roditeljima djece u mojoj skupini, ali oni nisu zainteresirani za to* 11,76% smatra točnim, 5,88% ne zna i 82,35% smatra netočnim. Na tvrdnju *Ljuti me što roditelji uvijek traže informacije o djetetu na brzinu, na vratima sobe dnevnog boravka* 17,64% odgojitelja odgovara točno, 5,88% ne znam i 76,47% netočno. Tvrdnju *Ne podržavam ideju o duljem boravku roditelja s djetetom u vrtiću* 52, 94% odgojitelja izjašnjava da je točno, 23,52% ne zna, a 23,52% smatra netočnim. Na tvrdnju *Smatram da ne trebam prihvaćati sve prijedloge roditelja* 70,58% odgojitelja odgovara da je točno, 5,88% ne znam te 23,52% netočno. Tvrdnju *Odnosi odgojitelja i roditelja trebali bi biti mnogo bolji za dobrobit djeteta* 88,23% smatra točnom, 5,88% ne zna i 5,88% smatra netočnim. Za tvrdnju *Rado održavam predavanja i radionice za roditelje u vezi s odgojem djece, njihovim razvojem i sl.* 67,70% odgojitelja odgovara da je točno, 17,64% ne znam i 17,64% netočno. Tvrdnju *Imam osjećaj da se u vrtiću vrlo malo uzima u obzir što roditelji zaista misle i žele* 5,88% odgojitelji smatraju točnim, 11,76% ne zna i 82,35% smatra netočnim. Na tvrdnju *Nemam nikakvih primjedbi na uključenost roditelja u moj vrtiću* 64,70% odgojitelja odgovara točno, 5,88% ne znam te 29,41% netočno. Tvrdnju *Roditelji u mojoj skupini imaju mogućnost boravka s djetetom neograničeno vrijeme* 82,35% odgojitelja smatra točnom, 5,88% ne zna i 11,76% smatra netočnom. Za *Tvrdnju Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid s kim se dijete druži* 82,35% odgojitelja odgovara točno, 17,64% ne znam i 0% netočno. Tvrdnju *Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid u kako se dijete igra* 88,23% odgojitelja smatraju točnom, 11,76% ne znaju te 0% smatraju netočnom. Na tvrdnju *Nikada me roditelji nisu pitali što od njih očekujem* 47,05% odgojitelja odgovara točno, 17,64% ne zna i 25,29% odgovara netočno. Za tvrdnju *Na početku svake školske godine roditeljima jasno dajem do znanja što od njih očekujem* 82,35% odgojitelja izjašnjava da je točno, 17,64% ne znam i 0% netočno. Tvrdnju *Odgojitelji nisu dovoljno osposobljeni za pedagoško obrazovanje roditelja (davanje savjeta, održavanje radionica, predavanja i sl.)* 5,88% odgojitelja smatra točnom, 29,41% ne zna i 64,70% netočnom. Na tvrdnju *Zbog prevelikog broja djece, ne mogu se dovoljno posvetiti svakom djetetu* 70,58% odgojitelja odgovara točno, 0% ne znam i 23,52% netočno. Tvrdnju *Nedostaje mi znanja i vještina za pedagoški rad s roditeljima (savjetovanje,*

održavanje radionica, tematskih predavanja i sl.) 41,17% odgojitelja označava kao točnom, 23,52% ne zna te 35,29% označava kao netočno.

Tablica 3. Prikaz odgovora i mišljenja odgojitelja na ponuđene tvrdnje

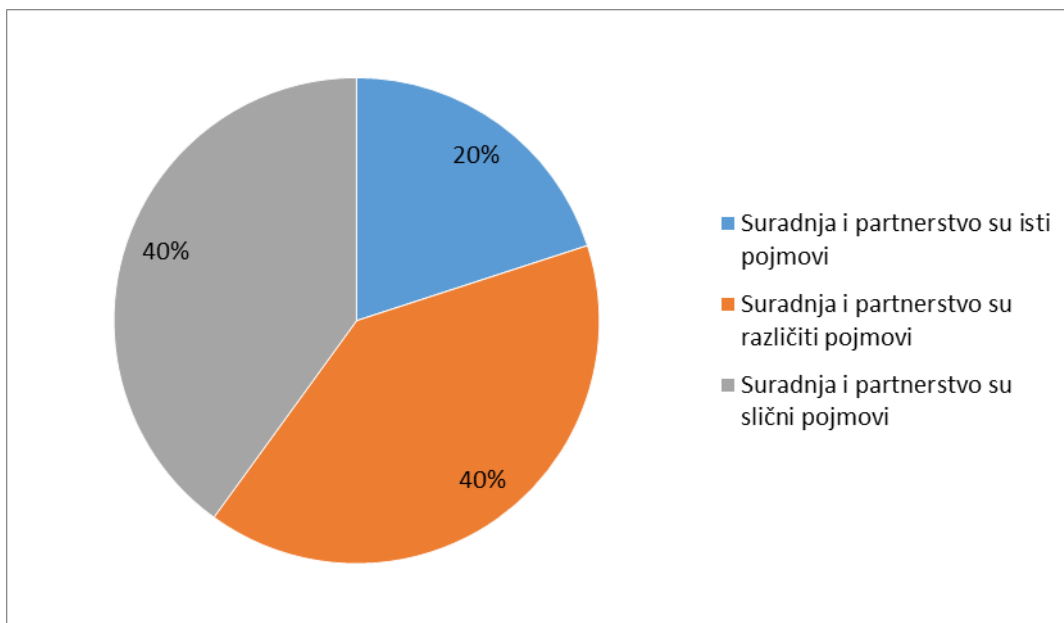
ČESTICE	TOČNO	NE ZNAM	NETOČNO
Sa svim roditeljima u svojoj skupini imam dobar odnos.	15 88,23%	1 5,88%	1 5,88%
Imam dobre odnose samo s nekolicinom roditelja djece u skupini.	0	1 5,88%	16 94,11%
S roditeljima djece u skupini gradim prijateljske odnose, ali nisam s njima prijatelj.	14 82,35%	2 11,76%	1 5,88%
Nemam nikakav uvid u to što se događa u djetetovoj obitelji.	3 17,64%	2 11,76%	12 70,58%
Željela bih imati bolje odnose s roditeljima djece u mojoj skupini, ali oni nisu zainteresirani za to.	2 11,76%	1 5,88%	14 82,35%
Ljuti me što roditelji uvijek traže informacije o djetetu na brzinu, na vratima sobe dnevnog boravka.	3 17,64%	1 5,88%	13 76,47%
Ne podržavam ideju o duljem boravku roditelja s djetetom u vrtiću.	9 52,94%	4 23,52%	4 23,52%
Smatram da ne trebam prihvaćati sve prijedloge roditelja.	12 70,58%	1 5,88%	4 23,52%
Odnosi odgojitelja i roditelja trebali bi biti mnogo bolji za dobrobit djeteta.	15 88,23%	1 5,88%	1 5,88%
Rado održavam predavanja i radionice za roditelje u vezi s odgojem djece, njihovim razvojem i sl.	11 64,70%	3 17,64%	3 17,64%

Imam osjećaj da se u vrtiću vrlo malo uzima u obzir što roditelji zaista misle i žele.	1 5,88%	2 11,76%	14 82,35%
Nemam nikakvih primjedbi na uključenost roditelja u mojem vrtiću.	11 64,70%	1 5,88%	5 29,41%
Roditelji u mojoj skupini imaju mogućnost boravka s djetetom neograničeno vrijeme.	14 82,35%	1 5,88%	2 11,76%
Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid u kako se dijete ponaša dok je u vrtiću.	17 100%	0	0
Roditeljska suradnja u odgoju djeteta jako mi je važna.	17 100%	0	0
Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid s kim se dijete druži.	14 82,35%	3 17,64%	0
Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid u kako se dijete igra.	15 88,23%	2 11,76%	0
Nikada me roditelji nisu pitali što od njih očekujem.	8 47,05%	3 17,64%	6 35,29%
Na početku svake školske godine roditeljima jasno dajem do znanja što od njih očekujem.	14 82,35%	3 17,64%	0
Odgojitelji bi trebali pomoći roditeljima u odgoju djece (savjetima, predavanjima, predlaganjem stručne literature i sl.)	16 94,11%	1 5,88%	0
Odgojitelji nisu dovoljno osposobljeni za pedagoško obrazovanje roditelja (davanje savjeta, održavanje radionica,	1 5,88%	5 29,41%	11 64,70%

predavanja i sl.)			
Ne očekujem nikakvu pomoć od roditelja u radu s djecom.	0	0	17 100%
Zbog prevelikog broja djece, ne mogu se dovoljno posvetiti svakom djetetu.	12 70, 58%	0	4 23,52%
Nedostaje mi znanja i vještina za pedagoški rad s roditeljima (savjetovanje, održavanje radionica, tematskih predavanja i sl.)	7 41,17%	4 23,52%	6 35,29%

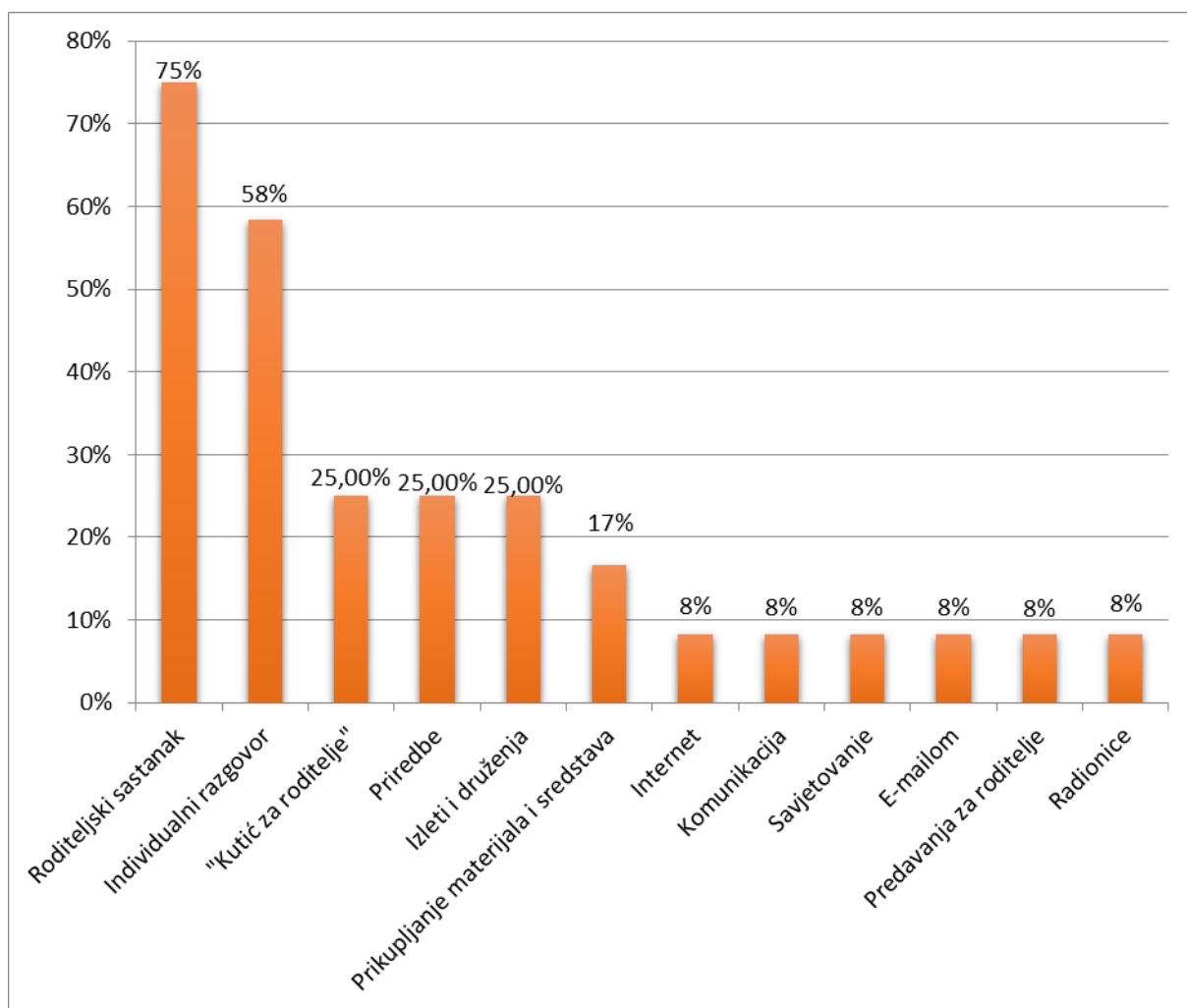
8.2. Mišljenje roditelja o partnerskim odnosima

Mišljenja roditelja o značenju termina suradnje i partnerstva su također podijeljena. Kao što se vidi iz grafičkog prikaza 3., prema rezultatima 20% roditelja smatra da se termini suradnja i partnerstvo ne razlikuju. Definiraju suradnju i partnerstvo kao zajedničke sastanke roditelja i odgojitelja, informativni razgovor te pozitivno djelovanje. 40% roditelja termin suradnja i partnerstvo definiraju kao dva različita pojma. Suradnju definiraju kao zajedničko djelovanje dviju strana sa formalnosti, niži oblik djelovanja u obliku podrške, odlaženje na roditeljske sastanke, sudjelovanje u aktivnostima, prikupljanje materijala i sredstava te oblik poslovanja kod rješavanj problema. Partnerstvo definiraju kao ravnopravno partnerstvo sa zajedničkim ciljem, viši oblik zajedničkog rada, produbljeni i širi oblik suradnje te životna zajednica dviju strana. Ostali roditelji (40%) su odgovorili da su termin suradnja i partnerstvo slična te se nadopunjuju jedan na drugi. Suradnja je za njih povremeno uključivanje u rad vrtića, informiranje o događajima u vrtiću, o ponašanju djeteta, sudjelovanje na roditeljskim sastancima, informativnim razgovorima, te da je usmjerena isključivo na komunikaciji. Partnerstvo definiraju kao uključenost u sve radove vrtića, biti povezan preko zajedničkih aktivnosti i projekata.

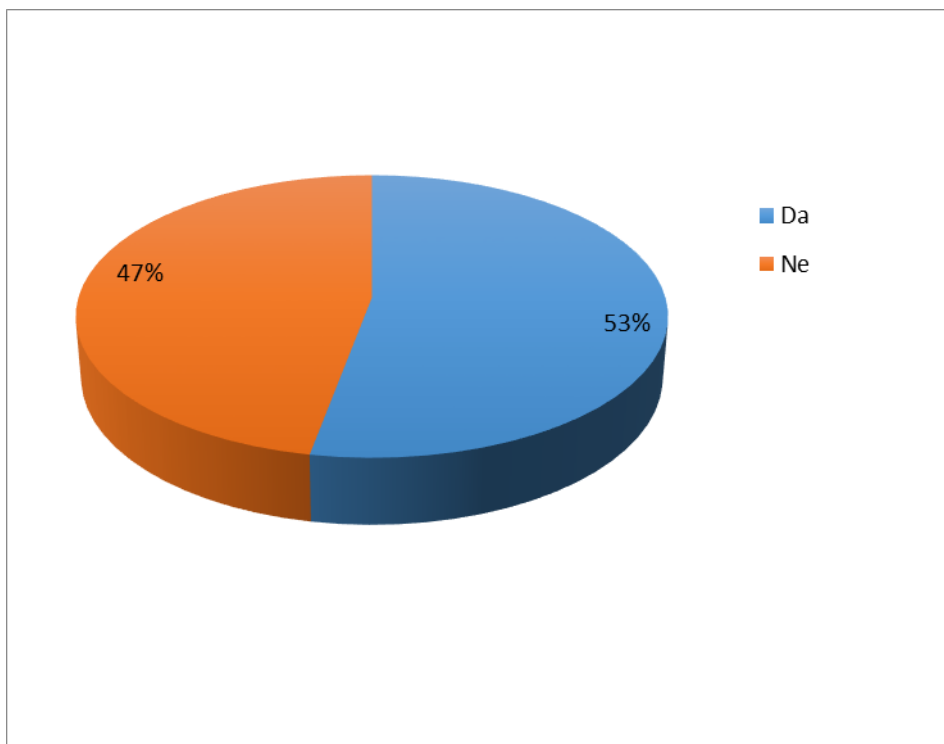
Grafički prikaz 3. Odgovori roditelja o značenju termina suradnje i partnerstva

Kao što se vidi iz grafičkog prikaza 4., na pitanje koje oblike suradnje provode s roditeljima i/ili drugim članovima obitelji 75% roditelja je navelo roditeljski sastanak kao najčešći oblik suradnje s odgojiteljima. Drugi najčešći oblik suradnje prema mišljenju 58,33% je individualni razgovor. Treći oblik suradnje koji se primjenjuje u dječjem vrtiću prema mišljenju 25% roditelja su „Kutić za roditelje“, izleti i priredbe povodom blagdana. 16,66% roditelja navodi prikupljanje materijala i sredstava. Ostali oblici suradnje koje su naveli 8,33% roditelja su: internetska stranica, komunikacija, savjetovanje, predavanje za roditelje, pismenim putem(e-mail) i radionice.

Grafički prikaz 4. Odgovori roditelja o obliku suradnje s odgojiteljima u postotcima

Kao što se vidi iz grafičkog prikaza 5., roditelji su na pitanje da li sami iniciraju neki oblik suradnje odgovarali: 47,05% , a 52,95% da. Dio roditelja (11,76%) je odgovorili samo da bez da su dodatno odgovorili koji oblik suradnje su inicirali. Ostali roditelji (41,19%) je odgovorilo koji oblik suradnje su sami inicirali: 29,41% roditelja je odgovorilo informativni razgovor, a 5,88% materijali i predavanje roditelja u odgojnoj skupini.

Grafički prikaz 5. Odgovori roditelja o iniciranju suradnje s odgojiteljima

Roditeljima su bile ponuđene 23 tvrdnje za zaokružiti. Svoje mišljenje su izjasnili odgovorima točno, netočno i ne znam. Kao što se vidi iz tablice 4., za tvrdnje *Odgovornost potpora u odgoju djeteta od velike mi je važnosti* i *Nemam nikakvih primjedba na rad odgojiteljica u dječjem vrtiću* svi roditelji su odgovorili točno. Tvrdnju *S odgojiteljem svojeg djeteta imam dobar odnos* 94,11% roditelja smatra točnim, 5,88% ne zna i 0% smatra netočnim. Na tvrdnju *Imam potpuno povjerenje u odgojitelja/odgojitelje svoga djeteta* 94,11% roditelja odgovorilo je točno, 0% ne znam i 5,88% netočno. Tvrdnju *Bila/bio bih sigurniji/sigurnija ostavljati dijete u vrtiću kada bih imao/imala bolji odnos s odgojiteljem/odgojiteljicama* 5,88% roditelja označava točnom, 23,52% ne zna i 70,58% netočnom. Tvrdnju *S jednom odgojiteljicom imam dobar, a s drugom loš odnos* 5,88% roditelja smatra točnim, 5,88% ne zna i 88,35% smatra netočnim. Na tvrdnju *Željela/želio bih imati bolji odnos s odgojiteljem svojeg djeteta* 17,64% roditelja odgovara točno, 11,76% ne znam i 70,58% netočno. Na tvrdnje *Nemam nikakav uvid u to što moje dijete radi u vrtiću* i *Ljuti me što informacije o djetetu uvijek dobivam na brzinu, na vratima sobe dnevnog boravka* 11,76% roditelja odgovara točno, 5,88% ne znam i 82,35% odgovara netočno. Za tvrdnju *Nemam vremena za dulji boravak s djetetom u vrtiću iako odgojiteljice stalno pozivaju roditelje* 17,64% roditelja označava točno, 11,76% ne znam i 76,47% netočno. Tvrdnju *Odgovornost bi trebali katkad pitati i nas roditelje imamo li neke prijedloge i uzeti ih u*

obzir 52,94% roditelja smatra točnom, 23,52% ne zna i 23,52% smatra netočnom. Tvrđnju *Odnosi odgojitelja i roditelja trebali bi biti mnogo bolji za dobrobit djece* 58,82% roditelja smatraju točnom, 11,76% ne zna i 29,41% smatraju netočnom. Na tvrđnju *Rado bih sudjelovala/sudjelovao u nekim predavanjima i/ili radionicama za roditelje u vezi odgoja djece i sl.* 70,58% roditelja izjašnjava da je točno, 23,52% ne znam i 5,88% netočno. Tvrđnju *Imam osjećaj da se u vrtiću vrlo malo uzima u obzir što roditelji zaista misle i žele* 5,88% roditelja smatra točnom, 23,52% ne zna i 70,58% smatra netočnom. Za tvrđnje *Znam da odgojitelji imaju mnogo djece u skupini, ali kao roditelj očekujem da se više bave mojim djetetom, Nemam uvid kako se moje dijete igra u svojoj skupini i Nemam mogućnost boravka s djetetom u vrtiću makar i kratko vrijeme, a to bih voljela/volio* 29,41% roditelja smatraju da su točne, 5,88% ne zna i 64,70% smatraju da su netočne. Tvrđnju *Nemam uvid s kim se moje dijete druži u svojoj skupini* 17,64% roditelja označava točnom, 5,88% ne znam i 76,47% netočnom. Na tvrđnju *Nemam uvid u to kako se moje dijete ponaša dok je u vrtiću* 35,29% roditelja odgovara točno, 0% ne znam i 64,70% netočno. Tvrđnju *Na početku svake školske godine odgojitelji jasno daju do znanja što od roditelja očekuje* 82,35% roditelja smatra točnim, 5,88% ne znaju i 11,76% smatra netočnim. Tvrđnju *Nikada me odgojitelji nisu pitali što od njih očekujem* 17,64% roditelja smatra točnom, 17,64% ne zna, a 64,70% smatra netočnom. Na tvrđnju *Odgojitelji bi trebali pomoći roditeljima u odgoju djece (davanjem savjeta, održavanjem radionica i sl.)* 64,70% roditelja odgovara da je točno, 23,52% ne znam i 11,76% odgovara da je netočno. Tvrđnju *Ne očekujem nikakvu pomoć od odgojitelja u odgoju mojeg djeteta* 17,64% roditelja smatra točnom, 5,88% ne zna i 76,47% smatra netočnom.

Tablica 4. Prikaz odgovora i mišljenja roditelja na ponudene tvrđnje

ČESTICA	TOČNO	NE ZNAM	NETOČNO
S odgojiteljem svojeg djeteta imam dobar odnos.	16 94,11%	1 5,88%	0
Bila/bio bih sigurniji/sigurnija ostavljati dijete u vrtiću kada bih imao/imala bolji odnos s odgojiteljem/odgojiteljicama.	1 5,88%	4 23,52%	12 70,58%
Imam potpuno povjerenje u odgojitelja/odgojitelje svoga	16 94,11%	0	1 5,88%

djeteta.			
S jednom odgojiteljicom imam dobar, a s drugom loš odnos.	1 5,88%	1 5,88%	15 88,35%
Željela/želio bih imati bolji odnos s odgojiteljem svojeg djeteta.	3 17,64%	2 11,76%	12 70,58%
Ljuti me što informacije o djetetu uvijek dobivam na brzinu, na vratima sobe dnevnog boravka.	2 11,76%	1 5,88%	14 82,35%
Nemam nikakav uvid u to što moje dijete radi u vrtiću.	2 11,76%	1 5,88%	14 82,35%
Nemam vremena za dulji boravak s djetetom u vrtiću iako odgojiteljice stalno pozivaju roditelje.	3 17,64%	2 11,76%	13 76,47%
Odgojitelji bi trebali katkad pitati i nas roditelje imamo li neke prijedloge i uzeti ih u obzir.	9 52,94%	4 23,52%	4 23,52%
Odnosi odgojitelja i roditelja trebali bi biti mnogo bolji za dobrobit djece.	10 58,82%	2 11,76%	5 29,41%
Rado bih sudjelovala/sudjelovao u nekim predavanjima i/ili radionicama za roditelje u vezi odgoja djece i sl.	12 70,58%	4 23,52%	1 5,88%
Imam osjećaj da se u vrtiću vrlo malo uzima u obzir što roditelji zaista misle i žele.	1 5,88%	4 23,52%	12 70,58%
Nemam nikakvih primjedba na	17	0	0

rad odgojiteljica u dječjem vrtiću.	100%		
Nemam mogućnost boravka s djetetom u vrtiću makar i kratko vrijeme, a to bih voljela/volio.	5 29,41%	1 5,88%	11 64,70%
Odgojiteljeva potpora u odgoju djeteta od velike mi je važnosti.	17 100%	0	0
Nemam uvid s kim se moje dijete druži u svojoj skupini.	3 17,64%	1 5,88%	13 76,47%
Nemam uvid kako se moje dijete igra u svojoj skupini.	5 29,41%	1 5,88%	11 64,70%
Nemam uvid u to kako se moje dijete ponaša dok je u vrtiću.	6 35,29%	0	11 64,70%
Na početku svake školske godine odgojitelji jasno daju do znanja što od roditelja očekuje.	14 82,35%	1 5,88%	2 11,76%
Nikada me odgojitelji nisu pitali što od njih očekujem.	3 17,64%	3 17,64%	11 64,70%
Odgojitelji bi trebali pomoći roditeljima u odgoju djece (davanjem savjeta, održavanjem radionica i sl.)	11 64,70%	4 23,52%	2 11,76%
Ne očekujem nikakvu pomoć od odgojitelja u odgoju mojeg djeteta.	3 17,64%	1 5,88%	13 76,47%
Znam da odgojitelji imaju mnogo djece u skupini, ali kao roditelj očekujem da se više bave mojim djetetom.	5 29,41%	1 5,88%	11 64,70%

9.RASPRAVA

Utvrđeno je da su mišljenja o značenju terminu suradnje i partnerstva podijeljena i kod roditelja i kod odgojitelja. Trećina odgojitelja smatra da su suradnja i partnerstvo isti pojmovi, dok ostali odgojitelji razlikuju ta dva pojma. Međutim, većina odgojitelja je točno definirala pojmove suradnje i partnerstva. Kod roditelja se u dobivenim postotcima pokazalo da manji dio definira suradnju i partnerstvo istim naspram odgojitelja. Ostatak roditelja razlikuje suradnju i partnerstvo kao dva pojma koja se nadovezuju, ali su različita. Roditelji su uglavnom također točno opisali definicije suradnje i partnerstva.

Na pitanje koje oblike suradnje provode na prvom mjestu kod većine odgojitelja i roditelja kao odgovor je naveden roditeljski sastanak. Kao drugi najčešći oblik suradnje i kod roditelja i odgojitelja navode individualni razgovor. Nakon individualnog razgovora, odgojitelji odgovaraju komuniciranje, „kutić za roditelje“, izlete i druženje kao oblik suradnje. Roditelji također odgovaraju „kutić za roditelje“, izlete te navode još i izlete. Slijede svečanosti i prikupljanje materijala i sredstava u mišljenju odgojitelja i roditelja. Kao rijeđe oblike suradnje odgojitelji i roditelji odgovaraju slično: Internet, e-mail, radionice, predavanja te posjet radnog mjesta roditelja. Iz dobivenih rezultata utvrđeno je da su mišljenja odgojitelja i roditelja na ovo pitanje približno ista uz minimalne razlike u redoslijedu po postotcima. U istraživanju koje su provele Nenadić-Bilan i Zloković (2015) na uzorku od 350 roditelja djece predškolske dobi ispitana je učestalost i oblici realizacije partnerstva između roditelja i odgojitelja. Rezultati istraživanja pokazuju slične rezultate: najčešći oblik suradnje je individualni razgovori, a najrjeđi u obliku pismenog oblika i telefona.

Roditelji su na pitanje da li sami iniciraju suradnju i koji oblik, većinom dali potvrđan odgovor. Kao oblik suradnje koji su sami inicirali naveli su individualni razgovor i prikupljanje i samostalno donošenje materijala i sredstava za odgojnu skupinu u vrtiću. Prema istraživanju Kanjić i Boneta (2012) rezultati odgovora roditelja o oblicima suradnji u skladu je sa dobivenim rezultatima provedenog istraživanja. Odgovori roditelja pokazuju da su informativni roditeljski sastanci, obavijesti u „kutiću za roditelje“, radionice i informativni razgovori češći oblici suradnje koji se primjenjuju, dok su izleti i posjete radnog mjesta roditelja rjeđe primjenjeni oblici suradnje.

Na ponuđene tvrdnje svi ispitani odgojitelji se slažu s tvrdnjom da je suradnja s roditeljima važna, da su odgojitelji tu da pomognu roditeljima u odgoju djeteta i da roditelji imaju uvid u rad vrtića te da su uključeni kao ravnopravni partneri, a ne slažu se sa tvrdnjom da roditelji ne trebaju pomagati kod odgoja u vrtiću. Svi ispitani roditelji slažu se da je odgojitelj bitan u

odgoju djeteta te nemaju nikakve prigovore na rad i suradnju s odgojiteljima u vrtiću. Hujala, Fonsén i Elo (2012) proveli su kvalitetnu procjenu istraživanja provedenog u Finskoj koja je pokazala kako i odgajatelji i roditelji djece partnerstvo smatraju jednako važnim. Rezultati također pokazuju da razinu ovog odnosa obje grupe procijenjuju kvalitetnom.

Kod obrade rezultata mišljenja odgojitelja i roditelja utvrđeno je da i odgojitelja i roditelji imaju jednaka mišljenja kod sljedećih tvrdnji: trebaju imati dobar odnos i nadograđivati ga radi dobrobiti djeteta, informacije ne dobivaju na brzinu već kroz individualni razgovor, odgojitelji rado održavaju radionice za roditelje, a roditelji ih rado pohađaju, uvažavaju se želje roditelja, roditelji mogu boraviti u vrtiću s djetetom po potrebi, roditelji imaju uvid u to s kim se dijete igra, druži i kako se ponaša. Isto mišljenje imaju i o tome da odgojitelji daju informacije o tome što se očekuje od roditelja i da bi odgojitelj kao stručnjaci trebali pomoći u pedagoškom radu i savjetovanju roditeljima.

Mišljenje odgojitelja i roditelja podudara se i u slijedećim tvrdnjama: roditelji i odgojitelji ne slažu se da su u dobrim odnosima samo sa jednim odgojiteljem/roditeljem već jednako surađuju sa svima, imaju uvid u djetetov obiteljski i vrtićki „život“ te oboje očekuju pomoć i podršku u odgoju djeteta. U istraživanju prema Gaspar (2013) u Portugalu provedena su istraživanja o roditeljskim očekivanjima i njihovoj uključenosti u predškolski odgoj u vrtićima za djecu. Rezultati pokazuju da roditelji žele da ih odgojitelji više uključuju i angažiraju, više informacija te se žele uključiti u primjenu raznih pedagoških projekata. Rezultati također pokazuju da odgojitelji žele isto što i roditelji te da odgojitelji roditelje vide kao aktivne sudionike u stvaranju i provođenju zajedničkih interakcija. Iz provedenog istraživanja utvrđeno je da i roditelji i odgojitelji u Portugalu žele zajednički surađivati i razvijati kvalitetno partnerstvo.

Dobivenim rezultatima mišljenja roditelja utvrđeno je da su također sigurni te imaju povjerenja u odgojitelje svoje djece, odgojitelji pozivaju roditelje na duži boravak s djetetom u vrtićkoj skupini, razumiju da odgojitelji imaju mnogo djece u skupini te ne očekuju da se bave više s njihovim djetetom te da su odgojitelji pitali roditelje što se od njih očekuje. Do sličnih rezultata došla je Petrović-Sočo (1995) gdje na uzorku od 237 roditelja ispitala stavove o suradnji s odgojiteljima. Rezultati pokazuju da roditelji nisu u mogućnosti boraviti s djecom iako bi to htjeli zbog posla te da su informirani od strane odgojitelja o razvoju svoga djeteta. Rezultati su također pokazali da su roditelji zainteresirani te da žele surađivati s dječjim vrtićem.

Negativno mišljenje većina roditelja izjašnjava kod tvrdnje kako bi odgojitelji trebali više prijedloga roditelja uzeti u obzir i primijeniti u praksi.

Dobivenim rezultatima mišljenja odgojitelja utvrđeno je da odgojitelji imaju prijateljske odnose s roditelja, ali nisu prijatelji s njima, nemaju primjedbe na aktivnost roditelja u vrtiću te da roditelji nisu nikada pitali što se od njih očekuje. Također je utvrđeno da odgojitelji misle kako se zbog prevelikog broja djece ne mogu jednako posvetiti svakom djetetu.

U obradi rezultata mišljenja odgojitelja dolazi do kontradiktarnosti u izjavama. Naime, odgojitelji dozvoljavaju neograničeni boravak roditelja s djetetom u vrtiću, ali to ne podržavaju. Također dolazi do podijele mišljenja odgojitelja kod prve tvrdnje da odgojitelji nisu dovoljno osposobljeni za održavanje pedagoških radionica roditelja, smatraju tvrdnjom netočnom. Kod preoblikovanje tvrdnje da odgojiteljima nedostaje znanja i vještina u pedagoškom radu odgojitelji tu tvrdnju smatraju točnom. Srok i Skočić Mihić (2012) u svom istraživanju ispitivali su mišljenja o djelotvornosti suradnje odgajatelja i članova stručnog tima prilikom savjetovanja roditelja na uzorku od 172 odgajatelja. Analizom dobivenih rezultata utvrđeno je da većina odgajatelja ima iskustva u savjetovanju roditelja, dok je polovica njih imala pomoć stručnjaka. Istraživanjem je utvrđeno da odgojitelji imaju iskustva u pedagoškom savjetovanju, ali da je potrebno dodatno obrazovanje odgojitelja kako bi još bolje bili osposobljeni za kvalitetno partnerstvo.

10. ZAKLJUČAK

Roditeljstvo je teška životna uloga koja zahtijeva strpljenje, toleranciju, disciplinu, ali i ljubav. Roditelji su prvi i primarni odgojitelji djeteta. Odgojitelji su osobe kojima je profesionalni zadatak odgajati djecu i zajedno s roditeljima sudjelovati u odgoju djeteta. Dječji vrtić je ustanova koja treba potaknuti i ohrabrivati zajednički odgoj roditelja i odgojitelja.

Partnerstvo i suradnja su pojmovi koji su slični. Oba pojma označavaju suradnički odnos dvoje ili više ljudi. Suradnja se smatra nižim oblikom odnosa na formalnijoj razini. Partnerstvo se smatra višim oblikom odnosa gdje su obje strane ravnopravne te zajednički rade na istom cilju. Kod ostvarivanja partnerstva najvažnije je da se roditelji i odgojitelji poštuju i međusobno uvažavaju tuđa mišljenja.

Mišljenja i stavovi roditelja i odgojitelja su upravo ta koja određuju razinu suradnje i partnerstva u dječjim vrtićima. Roditelji i odgojitelji sa negativnim mišljenjima često odražavaju to u međusobnoj suradnji i ponašanju. Do negativnih stavova i mišljenja dolazi zbog različitih vjerovanja, odgojnih stilova i očekivanjima u načinu suradnje.

Odgojitelji i roditelji trebaju graditi pozitivna mišljenja i stavove kako bi uspješno zajedno komunicirali i razvili ravnopravno partnerstvo. To će postići poticanjem i organiziranjem više individualnih kontakata, roditeljskih sastanaka, radionica, priredbi, izleta i međusobnog zajedničkog druženja. I odgojitelji i roditelji trebaju prisupati s poštovanjem, povjerenjem, otvorenosti jedni prema drugima, biti tolerantni, fleksibilni, dijeliti informacije, aktivno slušati jedni druge te izbjegavati negativna mišljenja i predrasude.

Također, odgojitelj bi kao stručnjak u odgoju i obrazovanju trebao poticati i motivirati suradnju i partnerstvo s roditeljima. Po potrebi educirati roditelje i davati pozitivan primjer. Roditelji bi trebali više inicirati suradnju sa svoje strane i ne ustručavati se pitati odgojitelje za pomoć kod odgoja djeteta. Trebaju zajednički raditi i rješavati probleme i nesuglasice kao partneri. Partnerskim odnosom i uspješnom suradnjom potiču bolji fizički, psihički, emocionalni, socijalni i intelektualni razvoj djeteta.

Provedenim istraživanjem ispitana su mišljenja odgojitelja i roditelja dječjeg vrtića „Maslačak“ Belišće, Petrijevcu i Bizovcu o njihovom međusobnom partnerskom odnosu, definiranju pojmova suradnje i partnerstva te obliku suradnje.

Pokazalo se da većina odgojitelja i roditelja razumije i točno definira pojmove suradnje i partnerstva. Mišljenja su bila podijeljena u definiranju suradnje i partnerstva kao dva različita ili ista pojma. Rezultatima je utvrđeno da su polovica ispitanih odgojitelja i roditelja mišljenja da su suradnja i partnerstvo različiti pojmovi, a polovica da su suradnja i partnerstvo isti pojmovi. Rezultatima ankete utvrđeno je da odgojitelji i roditelji imaju pozitivno mišljenje o međusobnom partnerskom odnosu te je prva hipoteza (*Ne postoji statistički značajna razlika u prevladavanju pozitivnih mišljenja o partnerskim odnosima u odnosu na odgovore odgojitelja i roditelja*) potvrđena. Pozitivna mišljenja su potvrđena kod važnosti suradnje za dobrobit djeteta, da postoji ravnopravni odnos između odgojitelja i roditelja, da su zadovoljni sa suradnjom te da se međusobno nadograđuju kao tim kako bi zadovoljili djetetove potrebe i osigurali mu pravilan rast i razvoj.

Na pitanje koje oblike suradnje provode u dječjem vrtiću, odgojitelji i roditelji daju podjednaka mišljenja. Rezultati pokazuju da je kod roditelja i odgojitelja roditeljski sastanak na prvom mjestu kao najčešći oblik suradnje, individualni razgovor je drugi, a izleti, „kutić za roditelje“, i druženja. Na posljednjem mjestu navode svečanosti, prikupljanje materijala i sredstava, Internet, e-mail, radionice i predavanja. Dobivenim rezultatima u istraživanju na ovo pitanje potvrđena je i druga hipoteza (*Ne postoji statistički značajna razlika u utvrđivanju oblika suradnje u odnosu na odgovore odgojitelja i roditelja*).

Iako su ovim istraživanjem potvrđene obje hipoteze, ne može se sa stopostotnom sigurnošću potvrditi točnost dobivenih mišljenja odgojitelja i roditelja. Odgovori na neka pitanja i tvrdnje su podijeljeni između odgojitelja i roditelja. Također treba uzeti u obzir i manji broj ispitanika, ali i same motive pri odgovaranju roditelja i odgojitelja.

Ovim istraživanjem ipak se može zaključiti da roditelji i odgojitelji imaju uspješne i kvalitetne partnerske odnose te da međusobno surađuju u odgoju i obrazovanju djeteta.

11. LITERATURA

1. Gaspar, M. (2013). Suradnja i angažiranost roditelja i predškolskih centara u Portugalu. *Djeca u Europi*, 5 (9), 26-27.
2. Hujala, E., Eskelien, M. (2013). Partnerstvo roditelja i odgajatelja u finskim vrtićima. *Djeca u Europi*, 5 (9), 10-11.
3. Juul, J. (1995). *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.
4. Kanjić, S., Boneta, Ž. (2012). Viđenje partnerstva obitelji i vrtića očima roditelja. *Dijete, vrtić, obitelj*, 18 (70), 8-10.
5. Ljubetić, M. (2009). *Vrtić po mjeri djeteta: priručnik za odgojitelje i roditelje*. Zagreb: Školske novine.
6. Ljubetić, M. (2011). *Partnerstvo obitelji, vrtića i škole: vježbe, zadatci, primjeri*. Zagreb: Školska knjiga.
7. Ljubetić, M. (2014). *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno – obrazovne ustanove i zajednice*. Zagreb: Element.
8. Maleš, D. (2012). Obitelj i obiteljski odgoj u suvremenim uvjetima. *Dijete, vrtić i obitelj*, 18 (67), 13-15.
9. Milanović, M. (1997). *Pomozimo im rasti: priručnik za partnerstvo odgojitelja i roditelja u programu psihosocijalne potpore djeci predškolske dobi*. Zagreb: Ministarstvo prosvjete i športa Republike Hrvatske.
10. Miljak, A. (1995). Mjesto i uloga roditelja u (suvremenoj) humanističkoj koncepciji predškolskog odgoja. *Društvena istraživanja*, 4/5 (18/19), 601-612.
11. Mlinarević, V., Tomas, S. (2010). Partnerstvo roditelja i odgojitelja – čimbenik razvoja socijalne kompetencije djeteta. *Magistra Iadertina*, 5 (5), 143-158.

12. Nenadić-Bilan D., Zloković, J. (2016). Učestalost i oblici partnerstva između roditelja i odgojitelja. *Magistra Iadertina*, 10 (1), 65-78.
13. Petrović – Sočo, B. (1995). Ispitivanje stavova roditelja o suradnji s dječjim vrtićem. *Društvena istraživanja*, 4 (4-5), 613 – 625.
14. Slunjski, E. (2003). *Devet lica jednog odgojitelja*. Zagreb: Mali profesor.
15. Slunjski, E. (2008). *Dječji vrtić: zajednica koja uči: mjesto dijaloga, suradnje, zajedničkog učenja*. Zagreb: Spektar Media.
16. Srok, N., Skočić Mihić S. (2012). Odgajatelji i stručni suradnici u savjetodavnoj ulozi. *Dijete, vrtić, obitelj*, 18 (70), 19-21.
17. Stevanović, M. (2000). *Obiteljska pedagogija*. Varaždinske Toplice: Tonimir.
18. Stevanović, M. (2003). *Predškolska pedagogija*. Rijeka: Andromeda d.o.o.

12.PRILOZI

12.1. Anketa za odgojitelje

Poštovana odgojiteljice/Poštovani odgojitelju!

Za potrebe izrade završnog rada iz kolegija Obiteljski odgoj i partnerstvo s roditeljima kao studentici potrebna su mi Vaši stavovi o partnerskim odnosima Vas ,kao odgojitelja u dječjem vrtiću, stoga Vas molim za suradnju.

Molim Vas da pažljivo pročitate upitnik i odgovorite na sva postavljena pitanja kako bi Vaši odgovori mogli biti statistički obrađeni.

Nakon završetka ispunjavanja upitnika molim Vas da još jedanput pregledate jeste li odgovorili na sva pitanja te upitnik predate nazad. Upitnik je **anoniman**.

Zahvaljujem na uloženom trudu i vremenu.

Studentica Tena Merčep

OPĆI PODATCI

Molim Vas da zaokružite jedan od ponuđenih odgovora u svakoj kategoriji upitnika.

Ispitanik: a) odgojiteljica b) odgojitelj

Dob: _____ (molim Vas da upišete na crtu)

Status: a) pripravnica/pripravnik b) zamjena c) stalno zaposlen/zaposlena

Radni staž: a) do 5 godina b) od 6-15 godina c) od 16-26 godina d) iznad 26 godina

Molim Vas da odgovore upišete na crtu.

1. Objasnite što prema Vašem mišljenju označava termin suradnja, a što partnerstvo?

2. Koje oblike suradnje provodite s roditeljima i/ili drugim članovima obitelji?

Molim Vas da zaokružite samo jedan od ponuđenih odgovor kod svake tvrdnje.

REDNI BROJ	ČESTICE	TOČNO	NE ZNAM	NETOČNO
1.	Sa svim roditeljima u svojoj skupini imam dobar odnos.	x	x	x
2.	Imam dobre odnose samo s nekolicinom roditelja djece u skupini.	x	x	x
3.	S roditeljima djece u skupini gradim prijateljske odnose, ali nisam s njima prijatelj.	x	x	x
4.	Nemam nikakav uvid u to što se događa u djetetovoj obitelji.	x	x	x
5.	Željela bih imati bolje odnose s roditeljima djece u mojoj skupini, ali oni nisu zainteresirani za to.	x	x	x
6.	Ljuti me što roditelji uvijek traže informacije o djetetu na brzinu, na vratima sobe dnevnog boravka.	x	x	x
7.	Ne podržavam ideju o duljem boravku roditelja s djetetom u vrtiću.	x	x	x
8.	Smatram da ne trebam prihvaćati sve prijedloge roditelja.	x	x	x
9.	Odnosi odgojitelja i roditelja trebali bi biti mnogo bolji za dobrobit djeteta.	x	x	x

10.	Rado održavam predavanja i radionice za roditelje u vezi s odgojem djece, njihovim razvojem i sl.	x	x	x
11.	Imam osjećaj da se u vrtiću vrlo malo uzima u obzir što roditelji zaista misle i žele.	x	x	x
12.	Nemam nikakvih primjedbi na uključenost roditelja u mojem vrtiću.	x	x	x
13.	Roditelji u mojoj skupini imaju mogućnost boravka s djetetom neograničeno vrijeme.	x	x	x
14.	Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid u kako se dijete ponaša dok je u vrtiću.	x	x	x
15.	Roditeljska suradnja u odgoju djeteta jako mi je važna.	x	x	x
16.	Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid s kim se dijete druži.	x	x	x
17.	Roditelji djece u mojoj skupini imaju uvid u kako se dijete igra.	x	x	x
18.	Nikada me roditelji nisu pitali što od njih očekujem.	x	x	x
19.	Na početku svake školske godine roditeljima jasno dajem do znanja što od njih očekujem.	x	x	x
20.	Odgovitelji bi trebali pomoći roditeljima u odgoju djece	x	x	x

	(savjetima, predavanjima, predlaganjem stručne literature i sl.)			
21.	Odgojitelji nisu dovoljno osposobljeni za pedagoško obrazovanje roditelja (davanje savjeta, održavanje radionica, predavanja i sl.)	x	x	x
22.	Ne očekujem nikakvu pomoć od roditelja u radu s djecom.	x	x	x
23.	Zbog prevelikog broja djece, ne mogu se dovoljno posvetiti svakom djetetu.	x	x	x
24.	Nedostaje mi znanja i vještina za pedagoški rad s roditeljima (savjetovanje, održavanje radionica, tematskih predavanja i sl.)	x	x	x

Zahvaljujem na sudjelovanju!

12.2. Anketa za roditelje

Poštovana gospodo/Poštovani gospodine!

Za potrebe završnog rada iz kolegija Obiteljski odgoj i partnerstvo s roditeljima kao studentici potrebni su mi Vaši stavovi o partnerskim odnosima Vas, kao roditelja/skrbnika u dječjem vrtiću, stoga Vas molim za suradnju.

Ako imate nekoliko djece predškolske dobi, molim Vas da pri ispunjavanju upitnika razmišljate samo o starijem djetetu i njegovoj odgojiteljici/njegovim odgojiteljicama.

Molim Vas da pažljivo pročitate upitnik i odgovorite na sva postavljena pitanja kako bi Vaši odgovori mogli biti statistički obrađeni.

Nakon završetka ispunjavanja upitnika molim Vas da još jedanput pregledate jeste li odgovorili na sva pitanja te upitnik predate nazad. Upitnik je **anoniman**.

Zahvaljujem na uloženom trudu i vremenu.

Studentica Tena Merčep

OPĆI PODATCI

Molim Vas da zaokružite samo jedan od ponuđenih odgovora kod svake tvrdnje upitnika.

Ispitanik: a)majka b)otac c)skrbnik d)skrbnica

Dob:_____ (molim Vas da upišete na crtu)

Stručna sprema: a)radnik/radnica (NKV, PKV, KV, VKV) b) SSS c) VŠS d)VSS i više

Zaposlenje: a)nezaposlen/nezaposlena b)umirovljenik/umirovljenica

c)u stalnom radnom odnosu d)u povremenom radnom odnosu

e)studentica/student

Bračni status: a)u braku b)u izvanbračnoj zajednici

c)samohrani roditelj d)udovica/udovac

e)razvedena/razveden

Obitelj živi: a)u vlastitom stanu b)u vlastitoj kući c)kao podstanari d)podstanari kod roditelja

Obitelj ima: a)jedno dijete b)dvoje djece c)troje djece d)četvero i više djece

Dijete koje polazi u vrtić je u dobi: a) do 3 godine b) od 4-6 godina c)iznad 6 godina

Molim Vas da odgovore upišete na crtu.

1. Objasnite što prema Vašem mišljenju označava termin suradnja, a što partnerstvo?

2. Koje oblike suradnje ste uočili u dječjem vrtiću?

3. Jeste li sami inicirali neki oblik suradnje?

Molim Vas da zaokružite samo jedan od ponuđenih odgovor kod svake tvrdnje.

REDNI BROJ	ČESTICA	TOČNO	NE ZNAM	NETOČNO
1.	S odgojiteljem svojeg djeteta imam dobar odnos.	X	X	X
2.	Bila/bio bih sigurniji/sigurnija ostavljati dijete u vrtiću kada bih imao/imala bolji odnos s odgojiteljem/odgojiteljicama.	X	X	X
3.	Imam potpuno povjerenje u odgojitelja/odgojitelje svoga djeteta.	X	X	X
4.	S jednom odgojiteljicom imam dobar, a s drugom loš odnos.	X	X	X
5.	Željela/želio bih imati bolji odnos s odgojiteljem svojeg djeteta.	X	X	X

6.	Ljuti me što informacije o djetetu uvijek dobivam na brzinu, na vratima sobe dnevnog boravka.	x	x	x
7.	Nemam nikakav uvid u to što moje dijete radi u vrtiću.	x	x	x
8.	Nemam vremena za dulji boravak s djetetom u vrtiću iako odgojiteljice stalno pozivaju roditelje.	x	x	x
9.	Odgojitelji bi trebali katkad pitati i nas roditelje imamo li neke prijedloge i uzeti ih u obzir.	x	x	x
10.	Odnosi odgojitelja i roditelja trebali bi biti mnogo bolji za dobrobit djece.	x	x	x
11.	Rado bih sudjelovala/sudjelovao u nekim predavanjima i/ili radionicama za roditelje u vezi odgoja djece i sl.	x	x	x
12.	Imam osjećaj da se u vrtiću vrlo malo uzima u obzir što roditelji zaista misle i žele.	x	x	x
13.	Nemam nikakvih primjedba na rad odgojiteljica u dječjem vrtiću.	x	x	x
14.	Nemam mogućnost boravka s djetetom u vrtiću makar i kratko vrijeme, a to bih voljela/volio.	x	x	x
15.	Odgojiteljeva potpora u odgoju djeteta od velike mi je važnosti.	x	x	x
16.	Nemam uvid s kim se moje dijete druži u svojoj skupini.	x	x	x

17.	Nemam uvid kako se moje dijete igra u svojoj skupini.	x	x	x
18.	Nemam uvid u to kako se moje dijete ponaša dok je u vrtiću.	x	x	x
19.	Na početku svake školske godine odgojitelji jasno daju do znanja što od roditelja očekuje.	x	x	x
20.	Nikada me odgojitelji nisu pitali što od njih očekujem.	x	x	x
21.	Odgojitelji bi trebali pomoći roditeljima u odgoju djece (davanjem savjeta, održavanjem radionica i sl.)	x	x	x
22.	Ne očekujem nikakvu pomoć od odgojitelja u odgoju mojeg djeteta.	x	x	x
23.	Znam da odgojitelji imaju mnogo djece u skupini, ali kao roditelj očekujem da se više bave mojim djetetom.	x	x	x

Zahvaljujem na sudjelovanju!